

Усе, що заважає

Тіло Джорджика впало на асфальт. Наче стара шерстяна іграшка з проломленою головою. Олексій Олександрович потупцювався на сходовому майданчику четвертого поверху, покивав сам до себе та щільно зачинив вікно. Залізний молоток для м'яса, на якому залишилися червоні цятки, замотав старим чорним паке- том, сунув у порожнє сміттєве відро. Піднявся до своєї квартири та переклав пакунок до портфеля, що очіку- вав на тумбочці для взуття. Прийшов на кухню, де Діна в яскраво — білому фартуху збивала яйця з молоком.

Олексій Олександрович прийнявся мити руки, ре- тельно орудуючи милом. Діна, виливши омлет на па- тельню, запитала:

- Ти викинув сміття?
- Так.
- Сніданок зараз буде.
- Я вже запізнююсь.

Олексій Олександрович витерся ніжним рушни- ком, пішов до спальні, почав перевдягатися. Слідом з'явилася Діна, звеліла:

- Сьогодні візьми чорно — синю краватку.

Він узяв чорно — синю краватку, уважно її розди- вився, покивав, погоджуючись із дружиною.

- Ти вранці хоч що — небудь написав?
- Ні.
- Жодної сторінки?
- Жодної.
- Знову Джорджик заважав?
- Так.
- Із цим треба щось робити.
- Треба.

Діна залишалася біля дверей, уважно стежачи, як чоловік справляється з вузлом.

— Я попереджала Нонну, що ти ранками пишеш докторську дисертацію. Щоб вона о цій годині не випускала Джорджика. Він бігає під їздом. Він гавкає. Чому не можна гуляти з песиком за будинком?

— Вона не хоче.

— Але такими темпами ти ніколи не закінчиш дисертацію.

— Я знаю.

— І на кафедрі треба щось вирішувати. Ти сказав своїй дорогій Людмилі Віталіївні, щоб не грузила тебе?

— Скажу.

— Вона, звісно, не хоче, аби ти захистився. Це зрозуміло. Бо тоді ти можеш сісти на її місце.

— Можу.

Олексій Олександрович уважно зачесався перед великим дзеркалом, одягнув піджак, оглянув себе з усіх боків, покивав задоволено.

— А що Проскуров? Із ним говорив?

— Поговорю.

— Нагадай йому, як він став проректором. Це тільки тому, що ти відмовився... Якщо він забув...

— Нагадаю.

Олексій Олександрович рушив зі спальні, але Діна затримала його на порозі, попередила:

— Ти надто зволікаєш. Склади список усього, що тобі заважає.

— Я склав.

— Як я тобі порадила?

— Так.

— І за цим списком ти маєш усе вирішити.

— Я зрозумів.

— Прибрати все, що тобі заважає.

— Я зрозумів.

— І обов'язково сьогодні.

— Я зрозумів... зрозумів...

— Сподіваюся, любий.

Вона поцілувала чоловіка в щоку та попрямувала до кухні. Олексій Олександрович промайнув вітальню, зупинився перед тумбочкою для взуття, дістав із піджака папірець, згорнутий учетверо, без поспіху розвернув. І хоча сам складав список учора перед сном, уважно перечитав його:

Джорджик — вранці, після сніття.

Л. В. — об одинадцятій, до початку наукової ради.

Проскуров — перед уходом з роботи.

Діна — під час вечері.

Витяг позолочену ручку, що йому торік подарували на кафедрі, і закреслив слова «Джорджик — вранці, після сніття». Знову згорнув папірець, але схвати не встиг. Його зупинив голос Діни:

— Сьогодні я буду пізно.

— Пізно? — його рука з папірцем застигла біля внутрішньої кишені.

— Ти забув. А я тобі розповідала. — Діна визирнула в коридор із шумівкою в руці. — Мене запросила Анжеліка Станіславівна. Вона у «Флоренції» збирає всіх своїх. Засновує клуб аплікацій.

— Аплікацій?

— Це умовна назва. Вип'ємо кофейку, обговоримо, що з цього може вийти. Так що вечеряй без мене.

— Без тебе?

— Нічого, не занудьгуєш. Я у ванній приготувала трохи білизни для прання. Але вже не встигну. Ти, як прийдеш, повкидай у машину. І по дорозі з роботи купи ще порошок. Бо вже закінчується. Добре? — і, не чекаючи на відповідь, щезла. Із кухні почулися співучі голоси каструль.

Олексій Олександрович знову розвернув папірець та стурбовано подивився на список. Подумав, покивав сам до себе. Закреслив слова «Діна — під час вечері», акуратно згорнув папірець учетверо й повернув до внутрішньої кишені піджака. Сховав позолочену ручку. Вийняв із портфеля молоток. Пішов на кухню.

Жовтогарячі плями

Взимку, коли ближче до нуля, коли вранці тумани, коли все навколо здається обезлюдненим, і ти йдеш крізь двір, і не знаєш, не відаєш, що далі, і ось тоді, біля під'їзду п'ятиповерхівки, там, де сходяться низенькі розхитані парканчики, біля старої лавки, зробленої зі ще старіших дверей з облізлою фарбою, біля витоку асфальтової доріжки, що струмком перетинає весь двір, з'являються дві помаранчеві жилетки, дві жінки невідзначеного віку та національності, неговірки, образливі, лінькуваті, немов дві сестри, у яких є своя таїна, і ти з ними здоровкаєшся, і вони тобі з повагом відповідають, і ти відчуваєш, що ти у своєму дворі, у своєму місці, і завтра буде так само, а отже світ іще не впав, і сподіваєшся, що не впаде до наступного світанку.

Я колись багато писав про двірників, паркувальників, поштарок, слюсарів жеків, офіціантів, прибиральниць під'їздів та продавщиць кіосків, колись мого шеф-редактора приваблювали історії з життя міських професій, ось тоді я й познайомився з Петровичем, чоловіком, що мав обличчя, схоже на м'ятий шкіряний записник. Він називав себе кадровим двірником, мав півтори ділянки, та ще ділянку робив за дружину, був знайомий із кожним другим, хто ходив по землі, яку він шкрябав своєю мітлою, за сміттям визначав інтелектуальний рівень жильця, а за ранковим настроєм жінки передбачав її подальшу долю, знав останні новини із-за наглухо зачинених дверей і розповів мені історій на кілька публікацій.

Усе, що бувало колись, минає, як минають газетні рядки, і я не встиг помітити, у яку саме мить одні герої змінили інших, почалися відкати, підкупи, убивства

за небажання платити або за те, що заплатив надто мало. І ось одного дощового ранку шеф викликав мене та, покусуючи недоїдок олівця, наказав забути про сльозливі побрехеньки прибиральниць і журналістським скальпелем розпанахати гнійні набряки сучасності. Я почав годинами просиджувати в судах, приїжджав на міста аварій, бійок і рейдерських захоплень, читав звіти і стоси закритих справ, дихав нічним повітрям із запахом крові і спалених доказів, а тому не здивувався, коли два тижні перед тим прийшов за інтерв'ю, а знайшов відчинену квартиру та прив'язаного до стільця чоловіка з перерізаним горлом.

Як потім з'ясувалося, прізвище вбитого було Шломін, він двадцять три роки пропрацював і в районному собезі, і в пенсійному фонді. Подейкували, що брав чимало за гарно обчислений стаж, умів домальовувати роки або спеціально прискіпувався до кожної літери у трудовій та попив крові не в одного пенсіонера, а тепер сидів обкручений скотчем, і його власна кров просочувала ганчір'я, яким акуратно була обкладена вся підлога. У квартирі було ретельно прибрано, ніби щойно пройшлися з пирососом, ніяких слідів боротьби, нічого не переставлено на інше місце, тільки у спальні відкрито гардероб, із якого хтось взяв нові костюми господаря та замочив у ванній, як для прання, а на кухонному підвіконні покладено букетик паперових квітів.

Поки я розмірковував над планом статті й намагався відверто поговорити зі слідчим, обмотали скотчем і вбили Мащенко, що був колись секретарем міськкому партії, а потім перейшов до виконкому та залишив по собі не дуже добру пам'ять, бо казали, що він задарма виселяв із перших поверхів і відбирав людські підвали, аби лаштувати під нові магазини. А ще за два дні був убитий Білогор, колишній засновник групи трасців, які під своїми уламками поховали мільйони гривень, а сам він безперешкодно оминув кілька судових

процесів, підмазавши свідків, довів, що кошти вкладників його не стосувалися, в усьому винен бухгалтер, якого досі не схопили, а згодом на гроші сина купив невеличкий маєток, і щасливо коротав там роки, поки і його тіло не знайшли прив'язаним до стільця.

Такого в мене ще не було — я відразу опинився й журналістом, і свідком, і, судячи з поглядів слідчого, можливим обвинуваченим. Мій шеф, розпочавши гризти новенький олівець, попередив, що розслідування цієї справи тепер повністю на моїй газетній совісті, що я вже дошуткувався до краю, і я або розкручу цю справу, або мене за просто посадять замість убивці. Такі слова мало кому сподобаються, тому я кинувся шукати зв'язок між Шломіним, Мащенком і Білогором, але зв'язку не існувало, вони ніколи не були знайомі, ніколи не зустрічалися, і не могли зустрічатися, бо заробляли гроші на зовсім несхожих речах і свій коньяк пили в різних кампаніях. Поєднувало їх лише передсмертний скотч, скривавлене ганчір'я на підлозі, промоклий костюм у ванній та паперові квіти на кухні.

Що це воно мало означати, я не розумів. Можливо, замочені костюми символізували очищення від бруду скоєних гріхів, а квіти — прощення після смерті? Можливо, хтось мстився за образу і намагався сказати про це всім іншим? Із цими мутними думками я пішов до свого шефа. Але він не вірив у символи, він вірив у гроші, що правлять світом, та ще вірив свідкам, і пригадав, філософськи розглядаючи олівецевий вигризок, про такого собі Березовця, колишнього дільничного міліціонера у центральному районі міста, який багато чого не бачив, а про ще більше мовчав, і за чутками непогано на цьому заробив. Але домовлятися з ним про зустріч не було сенсу, непроханих гостей він зустрічав із рушницею, тому кожне слово треба брати штурмом, або без надії вмерти на світанку.